Annonce

Norges store olie- og gasindtægter i forbindelse med den verserende krig i Iran får debatten om Norges ansvar for at støtte Ukraine og Europa til at blusse op igen.

Førende økonomer øger presset på Stoltenberg: Det gør ondt på Rusland, så nu skal der skrues op

Norges finansminister Jens Stoltenberg mener, at Norge giver rigeligt i støtte til Ukraine trods store ekstraprofitter. Norske økonomer er uenige. Foto: Antti Aimo-koivisto/Ritzau Scanpix

KARIN AXELSSON
EU-korrespondent for Politiken i Bruxelles

LYT TIL ARTIKLEN GEM ARTIKLEN

INTERNATIONALT
19. MAJ 2026, 09.01

INDLÆG I SAMTALEN (1)

Mens de fleste frygter en økonomisk krise på grund af krigen i Mellemøsten, bliver Norge rigere. De høje priser på olie og gas får de norske oliegiganter til at levere enorme overskud – og størstedelen havner i Norges oliefond.

Kvartalsregnskaber for Norges største privat-offentlige selskaber Equinor, Vår Energi og Aker BP viser større milliardindtjening end forudset. Og norske analytikere spår et endnu bedre resultat i næste kvartal, hvor de høje olie- og gaspriser for alvor vil slå igennem på bundlinjen. Men langt de fleste penge leverer oliselskabet Petoro, som er 100 procent statsejet og sidste år hev 243 milliarder norske kroner (168 mia. danske) hjem i indtjening. Deres profit på baggrund af Iran-krigen kendes endnu ikke.

Equinors administrerende direktør, Anders Opedal, afviser, at

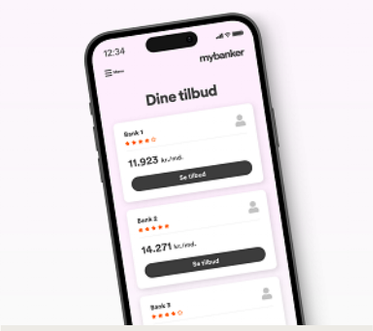

Annonce

Norge er krigsprofittør.

»Det er klart, at krig driver priser på både olie og gas op. Vi kan ikke gøre noget ved disse krige. Vi er ikke involveret, og vi tager ikke beslutninger omkring det«, siger han til norske NRK, men erklærer sig glad og tilfreds med resultatet.

Også i forhold til sin egen bundlinje kan han være tilfreds, for ifølge NRK tjente koncernchefen 16 millioner danske kroner i forhold til 15 millioner kroner året før, hvilket ifølge selskabet selv skyldes »den urolige verden« og lange arbejdsdage.

Olieselskaberne afleverer 78 procent i skat til den norske stat, og pengene havner i oliefonden, som nu er oppe på 21.000 milliarder norske kroner (14.500 milliarder danske kroner).

Tag større ansvar i Ukraine

Den svimlende norske indtjening kommer, mens de fleste europæiske lande er i knæ, og det får norske økonomer til at kræve, at Norge tager et større ansvar for at investere i Europas sikkerhed. Helt konkret ved at levere flere penge til Ukraines kamp mod Rusland.

»Vi ser, at krigens held er ved at vende. Ukrainerne er klar til at udvikle deres dronevåben på en særdeles imponerende måde. Og det begynder at gøre ondt i Rusland. Hvis man skal lave et fremstød, som giver mening, selv om det koster penge, ja så må det være nu«, siger Knut Anton Mork, professor emeritus ved Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Universitet og en af Norges mest prominente økonomer.

Sammen med økonomen Håvard Halland, professor i Sustainable Finance ved Heriot-Watt University i Skotland, har han længe fremført, at Norge bør levere en andel af sin merprofit til Ukraine. Det argument er kun blevet stærkere af Iran-krigen, siger Håvard Halland.

»Rent retorisk er der ikke en direkte forbindelse mellem Iran-krigen og Ukraine, men de ekstraindtægter, som Norge fik, da Rusland lukkede for gassen til Europa, står jo og forrenter sig. Dem har Ukraine aldrig fået, kun det, der svarer til afkastet af dem. Så de penge kunne man sagtens sende til Ukraine, når debatten om finansiering opstår igen ved udgangen af dette år eller næste år«.

> **Vi kan ikke gøre noget ved disse krige. Vi er ikke involveret, og vi tager ikke beslutninger omkring det**
>
> Anders Opedal, adm. direktør Equinor

Også fra EU-Parlamentet lyder samme krav fra den svenske liberale Karin Karlsbro, som er parlamentets Ukraine-ordfører.

»Det er klart, at Norge har en ny chance med den prisudvikling, vi har set på det seneste, til at træde til og øge støtten«, siger hun til NRK.

Efter massiv kritik hævede Norge sidste år støtten til Ukraine, og Norges finansminister Jens Stoltenberg har ved flere lejligheder afvist, at de burde sætte støtten yderligere op, selv om indtægterne fosser ind.

FAKTA

Norges olieprofitter

Norges største privat-offentlige olieselskab Quinor tjente knap 84 milliarder norske kroner (58 milliarder ddk) i årets første tre måneder, hvilket analytikere har regnet sig frem til er en ekstraprofit på 5,5

[redacted]

»Når olieprisen stiger, stiger vores olieindtægter, men når aktiekurserne falder, falder værdien af oliefonden«, sagde Stoltenberg for et par uger siden til NRK og fortsatte:

»Hvis uro i verden fører til svækkede fremtidsudsigter i de mange tusinde virksomheder, Norge ejer, vil faldet i fonden være langt større end de øgede olieindtægter. Norge har derfor på alle måder gavn af en verden med fred og stabilitet og arbejder også aktivt for at bidrage til det«, lød det fra finansministeren, som mener, at Norge i forhold til bruttonationalproduktet (bnp) giver mere end ti gange så meget til Ukraine som andre vestlige lande.

En bortforklaring

Men det argument afvises af økonomerne som en bortforklaring.

»Norge står i den helt specielle situation, at vi har en kæmpe formue, derfor giver det ikke mening kun at kigge på bnp«, siger Knut Anton Mork.

Olav Slettebø, samfundsøkonom og seniorrådgiver i Statistisk Sentralbyrå (SSB), som svarer til Danmarks Statistik, er helt enig. Han giver et eksempel.

»Hvis du har to personer, som begge tjener en halv million i år, og begge giver et hundrede kroner til velgørenhed, så ser det måske fint og ligeligt ud. Men hvis den ene har arvet hundrede millioner kroner, så bliver det lidt mindre imponerende«.

Olav Slettebø peger på en anden grund til, at sammenligningen med andre landes Ukraine-bidrag per bnp er misvisende.

»Oliefonden er placeret i udenlandske værdipapirer, som eksempelvis en aktiepost i Apple, og de betaler hvert år meget i renter og udbytte, som ikke tæller med som norsk bnp«.

Invester i Europa

Mere end halvdelen af oliefondens kapital er investeret i USA, mens under en fjerdedel er investeret i Europa. Selv om fonden er styret på markedsvilkår, opfordrer alle tre økonomer til en debat om fremtidens investeringsprofil.

»Det har kunnet betale sig at investere i USA, fordi der var rigtig mange penge at hente der. Men på sigt tænker jeg, at det vigtigste for Norge er et stabilt og fredeligt og ikke mindst et Europa, der kan modstå pres udefra«, siger Olav Slettebø.

KARIN AXELSSON

FAKTA

Nordisk tv-debat

Jens Stoltenberg medvirker onsdag i en fælles nordisk tv-debat, der blandt andre også har deltagelse af Politikens chefredaktør Christian Jensen.

Debatten om 'Nordens svar på en urolig verden' sendes onsdag 20. maj klokken 21.25 på DR1 og DRTV

FORTSÆT MED AT LÆSE

»Fortsæt arbejdet, brødre«: Putin afviser Zelenskyjs forslag om et møde

Stoltenberg: Norge støtter Ukraine virkelig meget

Mette Frederiksen: Norge må meget gerne være med til at tage risikoen

Deltag i samtalen (1)

Læs Politikens retningslinjer for samtalen her.

Skriv dit indlæg

Sortering: **Nyeste**

KARSTEN V JOHANSEN 24. MAY

"Logikken" fra "førende økonomer" er denne: det norske oliefond tjener penge på krigene, så derfor skal Norge være moralsk (!) forpligtet til at bidrage til yderligere krig og oprustning. For kun lige netop her, hvor det drejer sig om et statsligt aktiefond og NB! ikke om verdens rigeste oligarkers stadig mere svimlende formuer - også og i endnu større omfang indtjent på oprustning, krige, naturødelæggelser, kriser, elendighed osv., indtræder hos disse "økonomiske" orakler pludselig nok en glødende moralsk patos, som

[redacted]

Vis hele indlægget

↳ Svar ↑ Anbefal ···

Skriv indlæg

Indholdet fortsætter efter annoncen

Annonce

FILMANMELDELSER

Susanne Bier kunne have

OVERNATNINGSTJEK

England år 1910 mødes med Shanghai i Køge – men alt har ikke spillet fra start

INTERNATIONALT

Elon Musk-støttet partileder truer Farage fra højre

TEMA | POLITIKEN FORTÆLLER

Kære far, du var der aldrig. Nu har jeg lavet mit eget familiealbum – sammen med nogle andre mænd

→

givet historien en mavepuster

Her er de fire favoritter til at overtage Keir Starmers brandvarme sæde

DANMARK

Ny forsvarsminister: »Det bliver en af de store beslutninger, jeg skal til at dykke ned i«

ANNONCØRBETALT INDHOLD

Et moderne folkevognsrugbrød giver familien plads, ro og eventyr

P | LYT TIL POLITIKEN

Vi har en ny lyd-app til dig

I Politiken Lyd kan du få alt det, du godt kan lide ved Politiken, og mere til - bare som lyd.

AI | DANMARK

De to amerikanske professorers advarsel er ulig noget, de tidligere har skrevet. Alvoren er ikke til at tage fejl af

Brølere med ai: Her er tre eksempler

Lyt med nu →

Indholdet fortsætter efter annoncen

Annonce

P | SENESTE
PODCAST

PODCAST
HILLSONG INDEFRA
1. MAJ 2026
Afsnit 1: Når Gud taler til dig

PODCAST
VOKSNE MENNESKER
2. JUNI 2026
Sofie Gråbøl (del 1): »De voksne ville ikke være voksne. Det gjorde mig utryg som barn«

PODCAST
VI HENTER BENTE
1. JUNI 2026
Sådan optimerer du din energi i hverdagen - med Pia Norup

PODCAST
BØGER DER GØR VERDEN STØRRE
1. JUNI 2026
Der findes da spøgelser

PODCAST
FJERNSYNSKLUBBEN
1. JUNI 2026
Taxa (2): Lærke Kløvedal forsvinder i København

PODCAST
BJØRNETJENESTEN
2. JUNI 2026
Er du stiv, vissen eller stangbacardi?

OM
3. JU
Ursul
(1): 'O
verde
leger
rap i

RUSLANDS ANGREB PÅ UKRAINE

Ekspert: Putins svar på pressemøde blotlægger hans fuldstændige mangel på realitetssans

LUCIA ODOOM | 5 SANGE DU SKAL HØRE LIGE NU

Jeg begræder, at det ikke er lykkedes en eneste dansk festival at booke hende

LIVE | FOLKETINGSVALG

Messerschmidt afviser at være en vendekåbe

LIVE

»Fortsæt arbejdet, brødre«: Putin afviser Zelenskyjs forslag om et møde

Ukraines spektakulære modangreb sætter en stopper for Putins fest

10.253

TEMA | FOLKETINGSVALG

Skal du betale mindre i skat? Prøv vores beregner og få svaret

Politikens fagredaktører har læst regeringsgrundlaget – her er, hvad du skal vide

P | LYT TIL POLITIKEN

Vi har en ny lydapp til dig

I Politiken Lyd kan du få alt det, du godt kan lide ved Politiken, og mere til - bare som lyd.

Lyt med nu →

KLUMME AF MARCUS RUBIN

Teknologi og skærme er frisættende og vejen til det gode liv

DEBATINDLÆG AF ALLAN HOLMGREN

Psykolog: Der skal ikke være fokus på trivsel i folkeskolen

DANMARK

21-årige Simon: »Det er farligt, hvis det ender med at blive en undskyldning for en selv«

FOLKETINGSVALG

»Det er jo en provokation. Altså hvor dumme tror hun, gruppemedlemmerne er?«

»Hun pisser på 75 procent af folketingsgruppen«: Socialdemokrater er i oprør efter Hummelgaards forfremmelse

DISTORTION

»Det her er mit fucking gamle neighbourhood«

»Jeg har lige meldt mig syg på arbejde i morgen«, lyder det fra en ung fyr midt i mængden

P | HVAD MED ET SPIL

Sudoku?

P | HVAD MED ET SPIL

Krydsord?

P | UNDERHOLDNING

Udforsk alle spil

POLITIKEN

Organet for den højeste oplysning siden 1884

Søg

Rådhuspladsen 37,
1785 Kbh V

Redaktionen:
33 47 12 00

Kundecenter:
70 15 01 01

Kontakt os

Køb annoncer

Forsideredaktør lige nu:
Ove Kusnitzoff

Vi tager ansvar for indholdet og er tilmeldt

PRESSE NÆVNET

Nyheder

- Danmark
- Internationalt
- Klima
- Sport
- Politiken in English

Debat

- Leder
- Kroniken
- Klummer
- Debatindlæg
- Dagens tegning
- Send debatindlæg

Kultur

- IBYEN
- Film og TV
- Musik
- Medier
- Bøger
- Kunst
- Scene
- Arkitektur

Andet

- Podcast
- Nyhedsbreve
- Underholdning
- Plus
- Live
- Navne
- Arkiv
- Erhverv

Dagens avis

DU ER LOGGET IND SOM

Håvard Halland
Abonnent

Mine oplysninger
Brug for hjælp?
Log ud

Genveje

→ Nyhedsbreve
→ Betaling
→ Gemte artikler
→ Rabatter og fordele

Administrér samtykke
Cookiepolitik
Privatlivspolitik

© Alt materiale på denne side er omfattet af gældende lov om ophavsret. Læs om reglerne her

Hop til toppen